

TRIBUNALUL
SECȚIA CIVILĂ

Dosar nr.

ÎNCHIEIERE

Ședința publică de la 15 iunie 2017

Instanța constituită din:

PREȘEDINTE :

JUDECĂTOR :

GREFIER :

Pentru astăzi fiind amânată pronunțarea asupra cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la lămurirea unor chestiuni de drept în soluționarea apelului formulat de pârâtul reprezentat de către, împotriva sentinței civile nr., pronunțată de Judecătoria în dosarul nr., având ca obiect uzucapiune.

La apelul nominal, făcut în ședința publică de astăzi, au lipsit părțile.

Instanța constată că a rămas în pronunțare asupra cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la lămurirea unor chestiuni de drept în ședința publică din data de 16 mai 2017, potrivit celor consemnate în încheierea de ședință din acea dată, parte integrantă din prezenta încheiere, când, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 30 mai 2017, 13 iunie 2017, apoi pentru data de astăzi, 15 iunie 2017.

TRIBUNALUL

În ceea ce privește sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în conformitate cu art. 519 Noul Cod de procedură civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept,

I. constată admisibilitatea sesizării, în conformitate cu prevederile art. 519 Cod procedură civilă, motivat de faptul că de lămurirea modului de interpretare/aplicare a dispozițiilor de mai jos depinde soluționarea pe fond a cauzei :

1.1. Astfel, se impune a se stabili în cauză dacă în aplicarea dispozițiilor *art. 329 Noul Cod de procedură civilă coroborat cu art. 103 Noul cod civil*, într-o acțiune în constatare a dobândirii dreptului de proprietate prin uzucapiune, în care se reține ca fapt cunoscut că pârâtul ar fi trebuit să aibă la data înregistrării cererii o vârstă cuprinsă între 110 și 130 de ani, instanța poate reține pe baza unei prezumții judiciare că acesta este decedat, cu alte cuvinte că este imposibil din punct de vedere biologic ca acesta să fie în viață.

1.2. Totodată, se impune a se stabili dacă în interpretarea *art. 53 Noul Cod civil coroborat cu art. 328 alin.2 Noul Cod de procedură civilă*, într-o astfel de acțiune instanța poate înlătura, pe baza faptului probat că pârâtul avea la data înregistrării acțiunii o vârstă cuprinsă între 110 și 130 de ani, prezumția legală conform căreia cel dispărut este socotit a fi în viață dacă nu a intervenit o hotărâre declarativă de moarte, în contextul în care nu există înregistrări cu privire la deces și nu pot fi reținute ipotezele enumerate de art. 103 literele a-d din Noul Cod civil.

1.3. Relativ la cele două prezumții, cea *judiciară* trasă de instanță în sensul că *este imposibil din punct vedere biologic ca pârâtul să fie în viață* - și cea *legală* prevăzută de art. 53 Noul Cod civil potrivit căreia se prezumă că *persoana este socotită a fi în viață în lipsa unei hotărâri declarative de moarte*, se ridică în cauză problema raportului dintre acestea, în sensul de a se stabili care dintre cele două primează, relevanța vizând cadrul procesual dedus judecății cu

incidență directă asupra posibilității efective a persoanei interesate de a invoca în justiție dobândirea dreptului de proprietate prin uzucapiune.

1.4. Este ca atare necesar a se lămuri dacă instanța poate reține capacitatea procesuală de folosință a pârâtului strict pe considerentul că nu există o hotărâre declarativă de moarte, neacordând nicio relevanță juridică faptului că din probe (înscrierile de carte funciară) rezultă că acesta ar fi trebuit să aibă o vârstă ce nu poate fi atinsă din punct de vedere biologic.

Chestiunea de drept are incidență asupra fondului pricinii în condițiile în care modul de stabilire a cadrului procesual, în funcție de soluția dată asupra acestei probleme de drept, vizează posibilitatea reglementării efective a situației juridice a imobilelor aparținând unor proprietari tabulari înscriși în cartea funciară la începutul secolului XX și stăpânite timp de mai multe decenii de terțe persoane.

2. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre, astfel cum rezultă din situația dosarelor /sesizărilor prelabile în materie civilă, evidențiate pe portalul Î.C.C.J.

3. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate astăzi, 15 iunie 2017, conform extrasului emis din portal ÎCCJ.

II. Expunerea succintă a procesului :

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Judecătoriei sub dosar nr. reclamanta a chemat în judecată pârâtii – prin solicitând instanței ca prin hotărârea ce o va pronunța să dispună întabularea dreptului de proprietate dobândit prin uzucapiune asupra imobilului situat în Comuna, Strada, nr....., județul Covasna înscris în CF (provenită din conversia pe hârtie a CF) nr. top. teren intravilan de 1752 mp. și cadastral top. – casă și cadastral, top. –anexe gospodărești.

Acțiunea având ca obiect, în esență, constatarea dobândirii dreptului de proprietate prin uzucapiune, a fost întemeiată în drept pe dispozițiile art. 1846-1851, 1890 din vechiul cod civil, art.20 din Legea 7/1996,art. 1049-1051 Cod procedură civilă.

Prin sentința civilă nr. a Judecătoriei s-a admis acțiunea, constatându-se, în esență, că reclamanta a dobândit dreptul de proprietate prin uzucapiunea de 30 de ani asupra imobilului în litigiu și s-a dispus întabularea dreptului său de proprietate în cartea funciară (hotărârea judecătorească se atașează prezentei încheieri).

Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâta, unul dintre motivele de apel vizând faptul că o parte dintre proprietarii tabulari au decedat, iar în cauză nu au fost efectuate demersuri pentru identificarea moștenitorilor acestora.

S-a arătat în dezvoltarea acestui motiv de apel că în baza rolului activ instanța de fond trebuia să efectueze minime cercetări cu privire la succesorii proprietarilor tabulari, să se verifice eventualele succesiuni vacante ale proprietarilor tabulari decedați și să se fi verificat dacă proprietari cu domiciliul necunoscut sunt decedați, iar în caz afirmativ să fi pus în vedere reclamantei să identifice moștenitorii acestora. În concluzie s-a învederat că nu s-a făcut dovada de reclamantă că s-au făcut demersuri pentru identificarea proprietarilor tabulari sau ai moștenitorilor acestora.

Rezumând, în speță acțiunea întemeiată pe uzucapiune a fost formulată în contradictoriu cu proprietarii tabulari ai imobilului sau cu moștenitorii acestora raportat la temeiul de drept raportat la data începerii posesiei (în caz contrar neregăsindu-se coparticiparea procesuală pasivă obligatorie), iar o parte dintre proprietarii tabulari chemați în judecată ar trebui să aibă o vârstă imposibil de atins din punct de vedere biologic, aspect invocat în mod expres de una dintre pârâte (.....), astfel că instanța de apel este obligată să analizeze această critică ce presupune lămurirea problemei de drept mai sus enunțate.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

1. Apelantul-pârât a arătat că dispozițiile art. 53 Noul Cod civil sunt clare, în sensul că moartea unei persoane în lipsa unui certificat de deces poate fi constatată numai printr-o hotărâre judecătorească, iar în lipsa acesteia persona este prezumată a fi în viață, dispozițiile art. 53 Noul Cod civil reglementând o prezumție absolută.

2. Intimata reclamantă nu a formulat un punct de vedere cu privire la problemele de drept invocate de instanță din oficiu și puse în discuția părților.

3. Intimații-pârâți cu domiciliul necunoscut prin curatorul desemnat din oficiu de instanță au arătat că în ceea ce privește prezumarea decesului proprietarilor tabulari, potrivit art. 53 Cod procedură civilă, cel dispărut este socotit a fi în viață dacă nu a intervenit o hotărâre declarativă de moarte rămasă definitivă.

Astfel, decesul unei persoane nu poate fi prezumat, acesta fie este constatat prin act de deces, fie pe cale judecătorească la cererea unei persoane interesate. În lipsa acestora instanța de judecată nu poate prezuma decesul, chiar dacă biologic există imposibilitatea ca o persoană să mai fie în viață.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată:

1. norma de drept intern ce urmează a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție:

- Art. 53 Noul Cod civil prevede că: „cel dispărut este socotit a fi în viață, dacă nu a intervenit o hotărâre declarativă de moarte rămasă definitivă”.
- Art. 103 Noul cod civil, statuează: „Alte mijloace de dovadă a stării civile.

Starea civilă se poate dovedi, înaintea instanței judecătorești, prin orice mijloace de probă, dacă:

- a) nu au existat registre de stare civilă;
- b) registrele de stare civilă s-au pierdut ori au fost distruse, în tot sau în parte;
- c) nu este posibilă procurarea din străinătate a certificatului de stare civilă sau a extrasului de pe actul de stare civilă;
- d) întocmirea actului de stare civilă a fost omisă sau, după caz, refuzată,,.

- Art. 328 Cod procedură civilă - Prezumțiile legale:

(1) Prezumția legală scutește de dovadă pe acela în folosul căruia este stabilită în tot ceea ce privește faptele considerate de lege ca fiind dovedite. Cu toate acestea, partea căreia îi profită prezumția trebuie să dovedească faptul cunoscut, vecin și conex, pe care se întemeiază aceasta.

(2) Prezumția legală poate fi înlăturată prin proba contrară, dacă legea nu dispune altfel.

- Art. 329 Cod procedură civilă - Prezumțiile judiciare:

„În cazul prezumțiilor lăsate la luminile și înțelepciunea judecătorului, acesta se poate întemeia pe ele numai dacă au greutate și puterea de a naște probabilitatea faptului pretins; ele, însă, pot fi primite numai în cazurile în care legea admite dovada cu martori,, .

2. Prezentarea jurisprudenței proprii instanței:

Prin decizia civilă nr. pronunțată de Tribunalul într-o cauză similară a fost admis apelul declarat de și s-a modificat hotărârea primei instanțe de admitere a acțiunii, fiind admisă opoziția formulată de această pârâtă și respinsă acțiunea formulată de partea de reclamantă având ca obiect constatarea dobândirii dreptului de proprietate prin uzucapiune.

În cauza de mai sus s-a reținut, în esență, că au fost chemate judecată persoane care figurau în calitate de proprietari tabulari care ar fi trebuit să aibă la data introducerii acțiunii vârste cuprinse între 103 și 124 de ani, iar în condițiile în care apel s-a invocat în mod expres de către apelantă lipsa capacității procesuale de folosință, respectiv faptul că acțiunea a fost formulată în contradictoriu cu persoane care nu pot fi în viață, obiectul cauzei presupunând un

litisconsorțiu procesual pasiv obligatoriu, în sensul că acțiunea trebuie în mod obligatoriu formulată în contradictoriu cu toți proprietarii tabulari sau moștenitorii acestora, opoziția Statului Român a fost admisă, iar acțiunea întemeiată pe uzucapiune a fost respinsă.

3. Prezentarea jurisprudenței naționale/a altor state/comunitară/a drepturilor omului apreciate a fi relevantă pentru dezlegarea problemei de drept supuse analizei

Nu s-a identificat jurisprudență a altor instanțe.

Pe de altă parte, deși adoptată sub imperiul Codului civil din 1864 și al Codului de procedură civilă din 1865, este relevant a fi amintită minuta Consiliului Superior al Magistraturii din data 11 iunie 2008 în cadrul ședinței în care s-a pus în discuție analiza capacității procesuale de folosință a persoanei în procesele având ca obiect dobândirea dreptului de proprietate prin uzucapiune - în ipoteza în care proprietarul tabular chemat în judecată figurează înscris în cartea funciară de la începutul secolului XX, fiind adoptată opinia potrivit căreia partea este lipsită de capacitate procesuală de folosință, judecătorul apelând la o prezumție simplă, potrivit căreia o persoană nu trăiește 120, 130 sau chiar 140 de ani (fapt de notorietate, care deci nu trebuie dovedit) - astfel încât se prezumă că aceasta este decedată la data introducerii acțiunii, fiind lipsită de capacitate procesuală de folosință.

4. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate;

Completul de judecată opinează în sensul că nu poate fi ignorat faptul evident că persoana chemată în judecată în calitate de pârât nu poate fi în viață din punct de vedere biologic față vârstă care rezultă din înscrisurile din cartea funciară, operând prezumția judiciară potrivit căreia aceasta este decedată, prezumție ce reprezintă dovada contrară aptă să răstoarne prezumția legală conform căreia în lipsa unei hotărâri declarative de moarte rezultă că persoana trăiește. Prin urmare, prezumția judiciară primează celei legale.

PENTRU ACESTE MOTIVE ÎN NUMELE LEGII D I S P U N E

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

1. Dacă în aplicarea *art. 329 Noul Cod procedură civilă coroborat cu art. 103 Noul Cod civil* într-o acțiune în constatarea dobândirii dreptului de proprietate prin uzucapiune, în care se stabilește ca fapt cunoscut că pârâtul ar fi trebuit să aibă la data înregistrării cererii o vârstă cuprinsă între 110 și 130 de ani, instanța poate reține pe baza unei prezumții judiciare că acesta este decedat (că este imposibil din punct de vedere biologic ca acesta să fie în viață).

2. Dacă în interpretarea *art. 53 Noul Cod civil coroborat cu art. 328 alin.2 Noul Cod de procedură civilă* într-o astfel de acțiune instanța poate înlătura, pe baza faptului probat că pârâtul avea la data înregistrării acțiunii o vârstă cuprinsă între 110 și 130 de ani, prezumția legală conform căreia cel dispărut este socotit a fi în viață dacă nu a intervenit o hotărâre declarativă de moarte (neexistând înscrisuri cu privire la deces și neputând fi reținute ipotezele enumerate de art. 103 literele a-d Noul Cod civil).

3. Dacă în între cele două prezumții – cea judiciară trasă de instanță în sensul că este imposibil biologic ca pârâtul să fie în viață – și cea legală prevăzută de art. 53 Noul Cod de procedură civilă – instanța poate acorda întâietate celei dintâi.

4. Dacă, în concluzie, instanța poate reține capacitatea procesuală de folosință a pârâtului strict pe considerentul că nu există o hotărâre declarativă de moarte, neacordând nicio relevanță

juridică faptului că din probe (înscrierile de carte funciară) rezultă că acesta ar trebui să aibă o vârstă ce nu poate fi atinsă din punct de vedere biologic.

Dispune înaintarea prezentei încheieri Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Dispune suspendarea judecății conform prevederilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă.

Fără cale de atac.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței, azi - 15 iunie 2017.

Președinte

Judecător

Grefier

.....

.....

.....

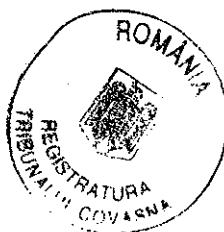
Se află în concediu de odihnă

Semnează judecător

Pentru vicepreședintele instanței

Se află în concediu de odihnă
semnează grefier-șef secție civilă

....

Red.:/17.07.2017

Tehnored.:/19.07.2017

4 expl.